

NORRBOTTENS jämställdhetspris 2017

Innehåll

Norrbottnens jämställdhetspris 2016	3
Därför premierar vi arbete för jämställdhet	4
Kerstin Hedström Slow-art	5
Ingela Lekfalk	6
Agneta Hedenström	7
Fria Emilia	8
Charlotte Lindmark	9
Utbildningsförvaltningen i Piteå kommun	10
Avdelningen teknik och gator i Piteå kommun	11
Förskolans manliga nätverk i Luleå kommun	12
Räddningstjänsten i Piteå kommun	13
Familjecentralen i Kalix kommun	14
Teater Mila	15
FREDA-mottagningen mot våld i Luleå kommun	16
Projektet Vårdnära Service i Region Norrbotten	17
Familjerådgivare i Kraftfält Norr	18
Uddens Förskola i Luleå kommun	19
Fritidsgården Frizon i Kalix kommun	20
Pedagogerna på Ängens förskola i Piteå kommun	21
Kvinnojouren Iris	22
Kvalitetskedjan i Piteå kommun	23

Länktips:

jamstall.nu

makequality.se

lansstyrelsen.se/norrbotten under Människa och samhälle

norrbotten.se/sv under Regional utveckling och framtid

norrbottnenskommuner.se under Regional utveckling

ltu.se under Gender Contact Point

Norrbottnens jämställdhetspris 2016 tilldelades Hortlax hälsocentral

- Jag är helt överväldigad över att vi fick priset, säger Ingela Norén Hortlax hälsocentral. Nu ska vi använda pengarna till att arbeta förebyggande mot våld tillsammans med föräldrar och barn.

Hortlax hälsocentral har tagit fram rutiner för att kunna ge bättre stöd åt patienter som utsätts för våld i nära relation. Sedan arbetet startades har personalen på hälsocentralen upptäckt fler kvinnor och barn som är i behov av hjälp och stöd på grund av våld i en nära relation.

En viktig del i arbetet är att personalen känner sig trygga med vad de ska göra när de möter en sådan patient. Därför fungerar en speciell arbetsgrupp som stöd för övriga anställda på hälsocentralen.

Motivering

Hortlax hälsocentral har lyckats fänga essensen i jämställdhetsintegrering när de införde nya rutiner som hjälper dem att upptäcka och stoppa mäns våld mot kvinnor. Personalen har ökat sin kunskap om våld och har satt mål för sitt arbete. De har skapat rutiner och följer upp arbetet på ett föredömligt sätt. Arbetet följer landstingets övergripande riktlinjer och når de mest utsatta grupperna i fråga om ojämställdhet – våldsutsatta kvinnor och barn.

Juryn för jämställdhetspriset ser arbetet på Hortlax hälsocentral som ett bra lärande-exempel, en likvärdig arbetsmetod går att implementera på alla hälsocentraler i länet.

Hortlax hälsocentral identifierar, dokumenterar och ger stöd till våldsutsatta i nära relation som i förlängningen skapar både en tryggare patient och ett mer jämställt samhälle. De jobbar efter devisen "våga se och våga fråga" som ger inspiration, mod och möjlighet för fler verksamheter och organisationer att gå från snack till verkstad.

Åsa Markström, Helena Pettersson, Lisa Linden,
Birgitta Öberg Söderberg, Ingela Noren

Därför premierar vi arbete för jämställdhet

Jämställhetsarbete är nödvändigt för tillväxt och utveckling av länet. Därför vill vi belöna de som framgångsrikt jobbar för att skapa jämställdhet. Idén till priset väcktes när regionala aktörer började samverka och uppmärksammade vilken roll jämställdhet spelar för Norrbottens utveckling. Ett aktivt jämställhetsarbete bör därför få ta plats, uppmärksammas och belönas som annat utvecklingsarbete. Priset delades ut första gången 2014.

När sista datum för ansökan till årets pris passerat hade 18 ansökningar inkommit. En arbetsgrupp har bedömt ansökningarna utifrån de kriterier som är uppställda för priset. Slutligen är det en jurygrupp som utser Norrbottens bästa jämställhetsarbete 2017.

Kerstin Hedström

Slow-art

Kerstin Hedström är konstnär och arbetar med det hon kallar slow-art.

Med sin konst vill hon skapa meditativa platser och miljöer som ger utrymme för ro, eftertanke och kontemplation. När Kerstin Hedström vill berätta något gör hon det genom att skapa konst av saker hon har omkring sig. Hon gör skulpturer och installationer av det andra kallar förbrukade föremål, hon sammanfogar dem till mönster som skapar ytor och former. För Kerstin bär sakerna tysta vittnesmål och blir symboler för skeenden, känslor och erfarenheter.

Ingela Lekfalk

Kvinnor på film, i näringslivet och på scen.

Ingela Lekfalk är en välkänd profil i Norrbotten och har bland annat arbetat som samhällsjournalist, projektledare i offentlig sektor och chef inom näringslivet. Trots att hon har rört sig i olika branscher har hennes arbete alltid följt en röd tråd - normkritiskt tänkande och ett idogt jämställdhetsarbete.

Ingela Lekfalk började att intressera sig för jämställdhet redan i tidig ålder. Efter studenten ville hon förändra de manliga strukturerna i Luleå som enligt henne på den tiden hade ett kulturliv där männen var de som stod längst fram på scenen, syntes i media och satt på de beslutsfattande positionerna. Hon ringde runt i kommunen för att nå kvinnor som

hade funktioner och arbeten inom kultursektorn och lyckades locka 50 intresserade hem till henne. Det var då föreningen Fräcka Fruntimmers Förening grundades och sedan dess har Ingela Lekfalk hjälpt till att förändra maktstrukturer och lyfta fram kvinnor i samhället. Under sin tid som journalist på Sveriges Radio har hon bland annat belyst problemet med mäns våld mot kvinnor och uppmärksammat skillnaderna i det polisiära arbetet vid en anmälan av våldtäkt. År 2000 startade hon produktionsbolaget Lekfalk AB och har genom åren lyft fram kvinnor i både kortfilmer och dokumentärer. Ingela Lekfalk brinner även för att fler kvinnor ska finnas i de konstnärliga beslutspositionerna som till exempel producent, regissör och manusförfattare.

Agneta Hedenström

Från idé till prototyp med modernt skapande för fler kvinnor inom IT-området.

Agneta Hedenström har under flera år arbetat med att få unga tjejer att öka sitt intresse för teknik och på sikt få fler kvinnor att välja tekniska utbildningar på både gymnasie- och universitetsnivå.

Bristen på kvinnor inom de högre tekniska utbildningarna är hög, varav andelen kvinnor inom IT är särskilt låg. I ett samhälle som på alla plan styrs allt mer av teknik och programmering blir det ur ett maktperspektiv viktigt att få fler kvinnor att välja utbildningar inom teknik och IT. Agneta Hedenström har tillsammans med Peter Parnes genomfört ett flertal aktiviteter riktade mot unga tjejer under 2015 och 2016. Två exempel är "Makertje" samt "Unga Makers" som handlar om att med hjälp av en makerkultur, på ett lustfyllt sätt, visa på nytta och nöje med teknik och programmering.

Agneta och Peter har också grundat föreningen "Luleå Makerspace". De har aktivt arbetat för att nå jämställdhet i föreningen och i dag har de 46 procent kvinnliga medlemmar. Inom ramen för föreningen har Agneta också startat initiativet "MakeHer" som vänder sig till kvinnor 20+. "MakeHer" handlar om att inspirera kvinnor och visa på enkelheten och möjligheterna med teknik och programmering. Denna del är viktig i jämställdhetsarbetet då vuxna kvinnor är viktiga förebilder för unga tjejer.

Fria Emilia

Världen vi skapar.

Friskolan Fria Emilia arbetar för att alla elever i sitt dagliga skolarbete ska få uppleva en jämn fördelning av inflytande, talutrymme, åsiktsutrymme oavsett kön och status.

Fria Emilia i Boden är en Reggio Emiliainspirerad grundskola och drivs som en ekonomisk förening. Skolan arbetar helt utifrån LGr11s beskrivning vars filosofi bygger på en djupt demokratisk människosyn som påverkar vårt förhållnings-sätt och vår syn på människan. I det kunskapsområde som löper under detta läsår, "Världens hållbara framtid", valde Fria Emilia att fokusera på en hållbar framtid i alla dess former. En central del av arbetet mot en hållbar framtid är jämställdhetsarbetet.

Skolan planerade för att uppleva och reflektera kring bland annat de lokala, regionala, globala, historiska, internationella, mångkulturella och sociala perspektiven. Eleverna på skolan har också stärka sina egna verktyg för att kunna göra kloka val och bryta stereotypa könsmonster. Fria Emilia arbetar även regelbundet med att uppmärksamma, förebygga och hantera trakasserier och hot mot flickor och kvinnor i sociala medier. Allas lika värde är också ett begrepp som genomsyrar friskolans verksamhet.

Charlotte Lindmark

Teater som folkbildning och ögonöppnare.

Charlotte Lindmark är en välkänd skådespelare i Norrbotten och ägare av Glugg Produktion. Just nu är hon aktuell med föreställningen UNDER [är jag] BAR som hyllar vaginan i all dess prakt och funktion.

Charlotte Lindmark har under flera år skrivit och spelat föreställningar över hela Sverige. Hennes intresse för jämställdhet väcktes redan på 90-talet och hon har i sina tidigare föreställningar alltid på något sätt synliggjort och ifrågasatt normer och orättvisor mellan könen. Fram till årsskiftet 2018 turnerar hon och Mia Westin landet

runt med föreställningen UNDER [är jag] BAR. Målet är att ge en ökad kännedom om vaginan. Karaktärerna har valts ut med omsorg för att inte reproducera stereotyper kring vad som är manligt respektive kvinnligt. De belyser bland annat vikten av att våga prata om vaginan och slå håll på myter kring oskuld, sjukdomar och krämpor. Charlotte Lindmark och Mia Westin tar också upp ämnen som vad könsstympning innebär och att trender inom intima skönhetsingrepp normaliseras och ökar i vårt västerländska samhälle. De vill även att de som har en vagina ska känna stolhet över sitt könsorgan.

Utbildningsförvaltningen i Piteå kommun

Strategiskt arbete med jämställdhetsintegrering i alla verksamheter, från förskola till gymnasiet.

Piteå kommun arbetar för hållbar jämställdhet genom att skapa strukturer och kunskap i organisationen. På lång sikt är målet att service och bemötande utformas jämställt i alla verksamheter

Piteå kommun har arbetat med jämställdhetsfrågor sedan 2005 då de bildade en arbetsgrupp som jobbade med genusfrågor. Den stora förändringen började att synas 2008/2009 när flera verksamheter deltog i projektet Hållbar jämställdhet, HÅJ. I dag arbetar Piteå kommun aktivt och medvetet med att främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Förskolan och skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster, bland annat hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan. Arbetet inom hållbar jämställd-

het har bland annat inspirerat personalen på flera förskolor att utforma miljön, både inom- och utomhus, så att den är utforskande och stimulerar lusten till att lära. De har även utgått från ett jämställdhetsperspektiv där alla oavsett ålder och kön ska ha något kreativt att mötas kring. På gymnasieskolan anordnas bland annat "Tjejsnack" där personalen arbetar med speciella tjejkvällar med olika teman. Tjejerna får också möjlighet att delta i ett forum där de kan uttrycka sina tankar och känslor i en avslappnad miljö. Utifrån ett långsiktigt värdegrundsarbete hoppas Piteå kommun att de kan skapa en jämställd hälsa i alla organisationer.

Avdelningen teknik och gator i Piteå kommun

Snobbrännan i staden

Avdelningen teknik och gator inom Piteå kommun ansvarar för drift och vägunderhåll av gator och vägar. Deras ambition är att ha ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i all planering och allt utförande av drift och underhåll.

Avdelningen teknik och gator inom Piteå kommun strävar i sitt innovations- och jämställdhetsarbete efter anpassade vardagslösningar som underlättar medborgarnas vardag. Det handlar om att de ska kunna tillmötesgå behov, föreställningar och förhoppningar i alla led. Från de äldres önskemål och krav om trygga promenader till att personer med funktionsnedsättningar ska känna sig säkra utomhus. Målet är att det ska finnas ett fashionabelt gångstråk, en så kallad "snobbränna" i centrala Piteå, där alla ska kunna vistas i staden vintertid, trots kyla, snö och halka. Avdelningen teknik och gator vill minska olyckor, skador, brutna ben och med det förhindra långa rehabiliteringar. Genom snobbrännan vill de också skapa jämställda förutsättningar och med det ökad tillgänglighet till att ta sig till och från lokaler och platser på ett tryggt sätt. De vill även skapa ett könsneutralt stråk och ta bort kopplingen till hierarki mellan könen, där mannen ofta är norm kring frågor som rör infrastruktur.

Förskolans manliga nätverk Barn- och utbildningsförvaltningen i Luleå kommun

Förskolans manliga nätverk - en strategi för att motverka könsstereotypa yrkesval hos pojkar/män och rekrytera fler män till en traditionell kvinnodominerad arbetsplats.

Förskolans manliga nätverk startade i Luleå 2015. Målet är bland annat att skapa positiv uppmärksamhet bland unga, framför allt pojkar och män, om förskolan som arbetsplats.

Könsuppdelningen inom skola och arbetsliv står i strid med de nationella jämställdhetspolitiska målen. Kommuner har därför ett särskilt uppdrag att motverka stereotypa könsnormer genom hela skolsystemet, från förskola till gymnasium. En viktig del av förskolans uppdrag är att motverka det som av tradition uppfattas som manligt och kvinnligt. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar i form av stereotypa könsroller. För att stödja detta arbete och för att öka andelen män som

arbetar inom förskolan har Barn- och utbildningsförvaltningen i Luleå kommun organiserat ett manligt nätverk. Nätverket ska stödja de män som redan arbetar i förskolan, rekrytera nya män och hjälpa till med att behålla de män som vill vara verksamma inom förskolan. Genom det manliga nätverket är förhoppningen att andelen män i förskolans verksamhet ska öka samt att män inom förskolan ska få stöd av varandra i sin yrkesprofession. Arbetet bedrivs som ett treårigt projekt fram till 2018. Avsikten är därefter att med projektets erfarenheter implementera arbetet i ordinarie verksamhet.

Räddningstjänsten i Piteå kommun

Jämställdhetsintegrering av Räddningstjänsten i Piteå kommun.

Räddningstjänsten i Piteå kommun har ett tydligt fokus på att få in fler kvinnor i organisationen. De bedriver även ett målinriktat och systematiskt arbete för att främja jämställdhet i verksamheten.

Genom sitt jämställdhetsarbete vill Räddningstjänsten i Piteå kommun säkerställa en hög kvalitet genom att kvinnor och män, flickor och pojkar, får en likvärdig tillgång till verksamhetens service och tjänster. Under många år har Räddningstjänsten varit en mansdominerad verksamhet där det inte funnits några kvinnor som arbetat som brandmän. Under 2012 och fram till 2015 deltog all personal i utbildningar kring jämställdhet och jämställdhetsintegrering med fokus på värderingar och attityder. Det har resulterat i att det finns en stor acceptans kring att både kvinnor och män ska arbeta i Räddningstjänsten och att jämställdhet är en viktig fråga. Arbetet med jämställdhet har lett till att andelen kvinnor inom Räddningstjänsten i Piteå har ökat. För att komma dit har ett systematiskt och långsiktigt arbete genomförts och pågår fortfarande. Genom att ständigt utbilda, diskutera och ifrågasätta manligt och kvinnligt arbetar Räddningstjänsten i Piteå regelbundet med att bryta stereotypa könsmonster. Varje år anordnas bland annat riktade insatser mot tjejer för att skapa intresse för att arbeta inom verksamheten. Räddningstjänsten deltar också i flera nationella nätverk som till exempel "Nätverket för kvinnor inom räddningstjänsten - KIRTJ".

Familjecentralen i Kalix kommun

Integrationsarbete "Ett attraktivare Kalix" tillsammans.

Kalix Familjecentral vill hjälpa nyanlända familjer in i gemenskapen och öka deras kunskap om jämställdhet i samhället. De anordnar bland annat integrationsträffar, regelbundna mötesplatser och träffar med sång, pyssel, lekar och fika.

Lena Gählman arbetar som samordnare och förskollärare på Kalix Familjecentral som ligger inne i Kalix sjukhus. Deras verksamhet består av mödra- och barnhälsovård, individ- och familjeomsorg samt en öppen förskola. I deras måldokument står det att allt förebyggande arbete ska inkludera alla blivande föräldrar samt ortens alla familjer med barn i åldern 0-6 år. Detta gäller även de nyanlända barnfamiljerna för att de bland annat ska kunna bygga upp ett nätverk, få tillgång till mötesplatser och för att öka förståelsen för varandras olika kulturer och religioner.

Inom detta område har Lena Gählman startat upp ett integrationsprojekt som ska skapa förutsättningar för att kunna nå upp till de målen. Hon har beviljats integrationsmedel genom Kalix kommun på 200 000 kronor under projekttiden 1 oktober 2016 fram till 30 juni 2017. Projektet har varit lyckat och de har bland annat hjälpt 23 utlandsfödda kvinnor att få kunskap i simning av utbildade ledare i den kommunala verksamheten. Efter avslutad projektid finns tankar om en fortsättning med inriktning förebyggande åtgärder.

Teater Mila

Teaterledarutbildning.

Teater Mila tänker utanför scenen när de anordnar teaterutbildningar. De lyfter bland annat fram genusrelaterade frågor i den pedagogiska praktiken och belyser samt diskuterar normer i samhället.

Teater Mila grundades 2004 och består i dag av sex medarbetare. Mila producerar föreställningar för både barn och vuxna och turnerar främst i de fyra nordligaste länen i Sverige. De senaste åren har de arbetat med och genomfört flera utbildningar, bland annat en teaterutbildning som de själva har tagit fram. Genom att utbilda ledare som kan driva teatergrupper hoppas de kunna ge barn och unga lust att själva spela teater. Genuspedagogik ligger som grund i alla deras utbildningar och de arbetar ständigt för att kursdeltagarna ska bemötas jämställt och ges samma förutsättningar till lärande och utveckling. De ger även deltagarna redskap för att själva kunna utforma ett

genuspedagogiskt förhållningssätt och egna pedagogiska metoder. Teater Mila har tagit fram fortsättningskurser, steg två och tre för teaterledare, och kommer att genomföra dessa i Norrbotten under hösten 2017. Planen är att sammanställa och trycka arbetet med utbildningarna i bokform. Just nu arbetar de även för att grundutbildningen ska bli ett treårigt projekt i Västerbotten med start hösten 2018.

Dramapedagog och kursledare Ylva Schönfeldt

FREDA-mottagningen mot våld Socialförvaltningen i Luleå kommun

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

FREDA-mottagningen riktar sig till individer och barn som utsätts för våld. Inom konceptet ingår även erbjudande av behandling till våldsutövare. Målet är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

FREDA-mottagningen ger stöd till ungefär 200 individer årligen och ett 50-60-tal barn som utsatts för eller upplevt våld, bosatta i Luleå eller Boden. Verksamheten samarbetar med bland annat Kvinnojouren Iris och Tjejjouren i Luleå samt åklagare och polisen. Freda fungerar som en kompetensspridande verksamhet internt, men också över hela Sverige. Sedan starten i Luleå 2012 har FREDA-mottagningen med små medel hjälpt både barn och kvinnor att få bättre förutsättningar i livet.

Verksamheten har inga planer på att stå stilla utan fortsätter sitt arbete framåt för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Just nu ligger fokus bland annat på att skapa ett skyddat boende i Luleå som vänder sig till kvinnor och medföljande barn. Ambitionen är att våld i nära relationer inte ska vara en kvinnofråga utan en tillsammansfråga. Att nå pojkar och män är viktigt i det arbetet. Ytterligare en målsättning är att få en bild av våldets omfattning i Luleå.

Projektet Vårdnära Service i Region Norrbotten

Vårdnära service skapar jämställdhet inom Region Norrbotten.

Vårdnära service arbetar aktivt med jämställdhets- och mångfaldsperspektivet. Genom att hitta nya vägar för att utöka rekryteringsbasen vill projektet både bidra till att motverka bristen på vårdpersonal och utjämna den sneda könsfördelningen inom vårdsektorn.

Vårdnära service startade hösten 2014 och drivs av Region Norrbotten. Projektet skapades för att möta den största vårdrelaterade utmaningen i länet, det vill säga brist på kvalificerad vårdpersonal. En utmaning som förväntas bli allt mer påtaglig under de kommande åren. Genom projektet har den nya yrkeskategorin Servicemedarbetare skapats och arbetsuppgifter som städning, kosthantering, förrådshantering och transport har flyttats från sjukvårdspersonal till servicemedarbetarna. Projektet arbetar aktivt med Region Norrbottens jämställdhets- och mångfaldsmål. Det finns även en jämställdhetsplan som är

en integrerad del av verksamheten och som följs upp av både projektledningen och genom den externa projektutvärderingen. Jämställdhet genomsyrar, utöver mångfald, projektets verksamhet i såväl rekrytering och utbildning av servicemedarbetare som projektledningens arbete och utformningen av samverkan mellan servicemedarbetarna och vårdpersonalen. Vårdnära service arbetar också för att motverka diskriminering, trakasserier och våld genom att utbilda personalen i dessa frågor under utbildningstiden. Ambitionen är att projektverksamheten ska integreras i Region Norrbottens ordinarie verksamhet.

Familjerådgivare i Kraftfält Norr

Arbete i grupp med kvinnor som varit utsatta för våld i nära relation.

Gunborg Flygare och Lena Cederqvist har lång erfarenhet av arbete med människor, relationer och utsatthet på grund av våld. Tillsammans har de startat flera grupper i Norrbotten som arbetar med kvinnor som har varit utsatta för våld i en nära relation.

Familjerådgivarna Gunborg Flygare och Lena Cederqvist fick via projektmedel möjlighet att gå utbildningen Utvägsmodell i Västra Götaland 2013 för att på ett bättre sätt kunna ta hand om grupperna med kvinnor som är utsatta för våld. Gruppverksamheten var då riktad till kommunerna Pajala, Jokkmokk, Gällivare samt Kiruna inom Kraftfält Norr. De första grupperna startade samma år i Kiruna och i Gällivare med deltagare från alla fyra kommuner. I dagsläget pågår grupp nummer fyra i Kiruna och i Gällivare har två grupper genomförts

varav den sista blev klar våren 2016. Varje grupp träffas veckovis vid 20 tillfällen, cirka två timmar per gång med fem givna teman; våld, vardagspsykologi, sexualitet, kvinnohistoria och barn. Träffarna startar alltid med att alla kvinnor får delge aktuell situation innan man påbörjar diskussionen kring ämnena. Arbetet har varit lyckat och det är flera av deltagarna som har börjat att återta sina liv. Intresset är stort för att delta och på sikt kan troligen två parallella grupper behövas för att täcka behovet. Grupperna riktar sig även till kvinnor som levt i samkönade relationer och de tittar även på möjligheten med anpassade grupper för våldsutsatta med andra livsomständigheter, till exempel äldre kvinnor, kvinnor med utländsk bakgrund eller kvinnor som tillhör en nationell minoritet.

Uddens Förskola i Luleå kommun

Från jämställdhetsarbete till HBTQ-certifiering - en ständigt pågående process.

Uddens förskola började sitt genusarbete redan 2004 med inspiration från förskolor i Gävle, Jokkmokk och Kallkällans förskola som redan hade påbörjat sina jämställdhetsarbeten. Syftet med insatsen var att om man ska lägga grunden för ett jämställt samhälle så måste vi börja med barnen.

Uddens förskola består av fem avdelningar med barn i åldrarna 1-6 år. Förskolan ligger inom bostadsområdet Porsön där många familjer har multikulturella och flerspråkiga erfarenheter. Förskolans profilområden är miljö och hållbar utveckling, genus, samt hälsa. Verksamheten vilar på att grundläggande värden som mångfald och mänskliga rättigheter respekteras. I det uppdraget ingår bland annat att kritiskt granska samhällsnormer, diskutera och ifrågasätta dem. De har också ett uppdrag att se till att ingen

ska bli kränkt eller diskriminerad. Uddens förskola påbörjade sitt genusarbete 2004 och de ser det som ett ständigt pågående arbete. Målet är att alla människor ska ha samma förutsättningar att utvecklas och lyckas i livet, oavsett om du är flicka eller pojke. De vill även öka jämställdheten mellan könen på förskolan samt öka kreativiteten och fantasin. Uddens förskola är också Grön-Flagg- och Hbtq-certifierade och pedagogerna reflekterar ständigt kring sitt eget förhållningssätt genom att ständigt ifrågasätta sig själva.

Fritidsgården Frizon i Kalix kommun

"Vi målar Maxida".

Under hösten 2016 genomförde Fritidsgården Frizon ett konstprojekt för att öka inflytandet för tjejerna i verksamheten. En lyckad satsning som lockade 100 deltagare.

Fritidsgården Frizon i Kalix påbörjade konstprojektet "Vi målar Maxida" våren 2016 under ledning av Roger Sångberg. De hade bland annat märkt att det var fler killar än tjejer som besökte dem under deras ordinarie öppettider när det inte anordnades några speciella aktiviteter.

I oktober utfördes tio träffar med 100 ungdomar, 60 killar och 40 tjejer. För att öka inflytandet fick tjejerna välja motiv och deras önskemål var att måla Maxida. Resultatet blev tre stora porträttkonstverk. Målet var bland annat att genomföra ett konstprojekt som genom utförande och motiv skulle symbolisera och resultera i integration

och jämställdhet. Det skulle även vara lika tillgängligt och uppmuntrande oavsett kön, språkkunskap eller teknisk kunnighet. Projektet i sig symboliserar inte bara Maxida som människa, utan även gemenskap genom ett tillvägagångssätt som medförde att alla kunde delta. Fritidsgården Frizon strävar ständigt efter att lika många tjejer som killar ska känna relevans och intresse för verksamheten. De motverkar könsstereotyper genom att utarbeta särskilda metoder och uppmuntrar könsneutralitet oavsett aktivitet. Enligt Roger Sångberg är hela gården kärlek och respekt.

Pedagogerna på Ängens förskola i Piteå kommun

Grunden läggs med våra yngsta medborgare.

Ängens förskola arbetar för att alla barn, oavsett kön, får samma möjlighet att prova på olika aktiviteter för att få bättre självkänsla, kroppskontroll och ett bättre välmående. Pedagogerna fokuserar också bland annat på barnens förmågor och intressen istället för vilket kön de har.

Ängens förskola i Hortlax består av 12 pedagoger och barn i åldrarna 1 till 6 år. I början på höstterminen 2015 observerades barngruppen i syfte att kartlägga konstellationer i gruppen och vad som skedde i dem. Pedagogerna upptäckte att barnen ofta valde samma kamrater och att det dessutom var väldigt könsindelade. De såg också att barnen blev begränsade när deras kamrater inte var på förskolan. Lekarna var även mer könsstereotypa och följde samma mönster. För att bryta detta bestämde pedagogerna att göra en förändring i sitt arbetssätt. I dag gör de bland annat medvetna val av litteratur som de granskar normkritiskt för att kunna erbjuda en mångfald av olikheter samt för att

främja lika rättigheter och möjligheter. När de läser för barnen så reflekterar de tillsammans med barnen över innehållet. Pedagogerna benämner inte heller barnen i en könsgruppering som till exempel "kom tjejer/killar", utan de säger barnens namn istället. De uppmärksammar inte heller de vackra klänningarna, de coola tröjorna eller det barnen har med sig. Ängens förskola har också skapat flera olika lärmiljöer både inom- och utomhus där barnen har förutsättningarna till många olika uttrycksformer och

material som ska motverka stereotypa könsmönster. Tillsammans med vårdnadshavarna lägger de grunden till barnens jämställdhetssyn.

Anna

Gunhild

Pontus

Maria

Britt

Kerstin

Maria

Marie

Anette

Veronika

Lena

Lolita

Kvinnojouren Iris

Mäns våld mot kvinnor och tjejer ska upphöra i Luleå kommun – ”Nollvision”.

Kvinnojouren Iris har aktivt arbetat med jämställdhet i över 36 år – och de har inga planer på att dra ner på takten. Trots att de ständigt stöter på motstånd tänker de inte ge upp kampen om kvinnors och flickors mänskliga rättigheter för ett jämställt samhälle fritt från våld.

Kvinnojouren Iris har funnits sedan 1981 och är en feministisk ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. De verkar för kvinnor och tjejers ökade rättigheter i samhället mot kvinnoförtryck i alla former. Tjejjouren i Luleå grundades 1998 som en självständig verksamhet i Kvinnojouren Iris, för att stärka, stödja och peppa unga tjejer och kvinnor. Kvinnojouren Iris och Tjejjouren Luleå arbetar för en jämställd kommun och att mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn ska upphöra. Under de senaste fem åren har en stor förändring skett ute i samhället vilket har inneburit att både

Kvinnojouren och Tjejjouren Luleå har blivit etablerade och respekterade verksamheter med myndighetssamverkan på olika nivåer. I dag arbetar de bland annat för en nollvision i Luleå kommun som innebär att mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn helt ska upphöra. För att kunna nå dit kommer de att fortsätta att förebygga och utbilda, samt föra ut sina kunskaper för att synliggöra och öka medvetenheten om mäns våld mot kvinnor. De vill också fortsätta att ge stöd och hjälp till utsatta kvinnor och deras barn, dels genom personliga möten, men även genom en öppen verksamhet samt i det skyddade boendet.

Kvalitetskedjan i Piteå kommun

Jämställdhet i styr- och ledningssystemet i Piteå kommun.

Piteå kommun vill att alla verksamheter genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Genom Kvalitetskedjan har de bland annat infört könsuppdelad statistik i sina årsredovisningar.

Ar 2009 fick den nystartade arbetsgruppen "Kvalitetskedjan" med representanter från alla förvaltningar, i uppdrag av kommunchefen att leda och utveckla Piteå kommuns styr- och ledningssystem. Piteå kommuns kvalitetsarbete och styr- och ledningssystem utgår från en verksamhetsplan, samt en policy för kvalitetsarbete som beslutas av kommunfullmäktige. Kvalitetsarbetet ska leda till utveckling av effektiva verksamheter och tjänster med god kvalitet. Med hjälp av jämställdhetsintegrering har styr- och ledningssystemet kontinuerligt utvecklats. Målet är att sprida Piteås jämställdhetsarbete till andra kommuner och vara ett stöd i deras arbete med jämställdhetsintegrering. Den strukturerade kvalitetskedjan har gett tydliga

resultat, exempelvis i att synliggöra skillnader i statistik, uppföljning och analyser med jämställdhetsperspektiv. Styr- och ledningssystemet ger en möjlighet till att synliggöra skillnader i statistik, uppföljning och analyser med jämställdhetsperspektiv. Det kan i sin tur också ge ett tydligt underlag för arbete med åtgärder som leder till ett förändrat beteende av könsmönster inom en organisation. Kvalitetskedjan har bland annat bidragit till könsuppdelad statistik i årsredovisningarna. Piteå kommun har också skrivit under CEMR-deklarationen som är ett verktyg för att bland annat kommuner och landsting ska kunna integrera jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutsfattandet – och i den praktiska verksamheten.

***Vad tar du med dig
från dagen?***

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vad är nästa steg i ditt jämställdhetsarbete?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Vi samverkar för jämställdhet i Norrbotten
Länsstyrelsen i Norrbottens län, Region Norrbotten,
Luleå tekniska universitet och Norrbottens Kommuner.**